

ELS CRÍTICS

literatura
JOSEP GRAS

Els “herois” d’aquests contes, com els anomena Daniela Krien, són persones que es troben perdudes i que malden per orientar de nou les seves vides, després de la reunificació. La caiguda del mur ha revifat antigues ferides, fent palesa la dificultat de la reconciliació, tant personal com col·lectiva. Les històries de ‘La vall del Mulde’ traspuen una veracitat amarga, però no exempta d’esperança

Després de l’eufòria

La vall del mulde
DANIELA KRIEN

Traducció de Maria Bosom
Més llibres
Barcelona, 2021
256 pàgines

Durant el mes d’octubre de 1989 milers d’alemanys orientals, cansats d’un règim de manca de llibertats, d’immobilisme econòmic i polític i encoratjats també pel canvi de paradigma que s’estava produint amb l’inici de l’era Gorbtxov, van ocupar els carrers (Leipzig, Dresden, Berlín est...) per exigir la fi de la dictadura comunista de l’RDA. Els dirigents de torn, al capdavant dels quals Eric Honecker, no van saber reaccionar a temps o no van poder (la perestroika no veia amb bons ulls una resposta repressiva de l’aparell de l’estat germànic), i les manifestacions i les protestes van anar creixent fins a arribar a l’enderrocament del mur de Berlín, el 9 de novembre de 1989, després de vint-i-vuit anys de segregació. Molts ciutadans, desesperats, en veure l’ensorrament imparable del seu país, van emigrar cap al territori veí de l’RFA, com qui diu sense ni tan sols haver fet la maleta.

La caiguda del tristament cèlebre parapet va precipitar el gran canvi que va sacsejar la geopolítica europea de manera irreversible. Amb la reunificació efectiva de les dues Alemanyes a partir del 3 d’octubre de 1990, els drets dels

ciutadans de l’un i l’altre costat s’equiparaven però només sobre el paper. La realitat va ser molt diferent: l’adaptació de molts d’aquests homes i dones a la nova societat va ser difícil i sovint traumàtica, i en molts casos amb un desenllaç dissortat.

Són aquests particulars herois —o antiherois, ben mirat— els que Daniela Krien converteix en protagonistes de la seva narrativa. Els onze contes que componen *La vall del Mulde* (2022; *Muldental*, 2020) mostren unes persones que viuen atrapades i perdudes en una situació que abans, per bé o per mal, es regia segons unes normes ja conegudes i que ara, de cop i volta, s’ha vist sotraguejada per una autèntica revolució —anhelada amb fervor durant anys, però a la qual segurament ja hi havien renunciat—, que els ha descol·locat completament.

La majoria d’ells lluita per retrobar el seu lloc, per vèncer les adversitats del dia a dia, per deixar enrere les antigues frustracions i els records d’una època fosca. Han de redefinir les seves expectatives i avançar, malgrat les dificultats, com la Juliane a “Temptació” o la Marie i el Thomas, després del suïcidi del

pare d'aquest, a "La vall del Mulde" —la història que obre i tanca el recull i que potser és la que exemplifica més clarament el missatge final d'esperança que Krein vol remarcar.

Aquests fins fa poc habitants de l'est —anomenats amb sentit pejoratiu 'Ossis' pels altres alemanys, tal com pot comprovar l'Anne a "Mimetisme"—, es troben immersos en unes circumstàncies dramàtiques, mancades de futur. El miratge d'un progrés econòmic i de qualitat de vida dels primers anys després de l'annexió, s'ha anat esvaint i s'ha acabat imposant la realitat, grisa i despietada com sempre. El pes del fracàs és massa feixuc per suportar-lo tant de temps. És el que pateix l'Otto a "Dia d'estiu", que el mena finalment a la claudicació.

El passat reobre amb tossuderia antigues ferides, que mai no van arribar a cicatritzar: des que es va erigir el mur, moltes famílies van ser escapçades, i la vida mateixa va esdevenir des d'aquell moment amputada brutalment, incompleta. Ara la possibilitat del retrobament genera una eufòria que no amaga una bona dosi d'incertesa, fins i tot de por. El Ludwig n'és conscient quan surt a la carretera, a la cerca urgent de la seva germana, l'Almut, de qui no n'ha sabut res durant dècades. "Sarabanda en re menor" constata la dificultat i, segons com, la impossibilitat i tot de reprendre unes relacions després d'unes absències tan llargues.

Recomençar, un dia i un altre, sense gaires projectes, amb una obstinació gairebé innata: és el destí que els pertoca. Personatges —com l'Eva i el Paul de "Llibertat", o la Nina a "Perspectiva"—, que s'han fet adults envoltats d'arquitectures uniformes i closes; adoctrinats en el conformisme i l'empobriment intel·lectual des de ben petits. Daniela Krien —originària de Mecklenbourg, a l'estat de Pomerània Occidental, recuperat després de l'abolició de fronteres—, coneix molt bé el paisatge geogràfic i humà d'aquelles terres i de les limítrofes travessades pel riu Mulde, un cabalós afluent de l'Elba.

Les històries de *La vall del Mulde* traspuen veracitat, tant en els retrats humans que presenten com en la manera amb què la seva autora les desenvolupa i les conclou: les deixa "vives", en una via de continuïtat, sense un final tancat, sotmeses a futurs nous vaivens de la realitat canviant. Krien, amb una prosa

sòbria i precisa, no maquilla els efectes que es deriven d'un acte conflictiu, ni les reaccions dels seus protagonistes; els mostra vulnerables i contradictoris, però també plens de coratge, lluitadors. «Els meus herois no són guanyadors.

Tot i així, alguns troben la felicitat», diu l'autora d'*Algun dia ens ho explicarem tot* (Empúries, 2013), la seva primera i elogiada novel·la publicada el 2011, que ja abordava el tema de la reunificació amb una visió crítica.

A promotional image for the book 'Històries de Lluna Vella' by Josep Colomer. It features a portrait of the author, Josep Colomer, on the left. On the right is the book cover, which has a blue border and shows a full moon over a small white house with a red roof. The text on the cover includes the author's name 'Josep Colomer', the title 'HISTÒRIES DE LLUNA VELLA', and the publisher 'Edicions 3i4'. Below the portrait, the title 'HISTÒRIES DE LLUNA VELLA' and the author's name 'de JOSEP COLOMER' are repeated in large white letters. At the bottom right, it says 'NOVETATS 3i4' and 'Edicions Tres i Quatre / València'. At the bottom center, there is a call to action: 'Pots seguir-nos a Facebook i Twitter' and 'Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.cat'. A large, semi-transparent '3i4' logo is overlaid on the bottom left of the image.